

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРИУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ОСОБЛИВОСТІ ІНТЕГРАЦІЇ КРАЇН У СВІТОВИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ ТА ПОЛІТИКО-ПРАВОВИЙ ПРОСТІР

**Матеріали XI Міжнародної
науково-практичної конференції**

13 грудня 2024 року

Київ 2024

Особливості інтеграції країн у світовий економічний та політико-правовий простір: Матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції, 13 грудня 2024 р. / За заг. ред. д.е.н., професора Калініної С.П. — Київ: МДУ, 2024. — 132 с.

Конференція присвячена проблемам активізації процесу інтеграції країн у світовий економічний та політико-правовий простір. В роботі конференції приймають участь науковці, викладачі, фахівці-практики, здобувачі вищої освіти.

Основні напрями роботи конференції:

- Безпекова складова соціально-економічного розвитку країн світу;
- Розвиток інтеграційних процесів в умовах військово-політичного конфлікту;
- Розвиток міжнародних фінансово-кредитних та валютних відносин в умовах глобалізації;
- Інноваційно-інвестиційна діяльність країн світу;
- Забезпечення конкурентоспроможності національних економік;
- Проблеми забезпечення сталого розвитку;
- Особливості повоєнного відновлення економіки України.

Організаційний комітет конференції ставить перед собою такі задачі:

1. Обмін практичними і теоретичними напрацюваннями учасників конференції у сфері вивчення особливостей інтеграції країн у систему світогосподарських зв'язків;
2. Розробка напрямів розвитку міжнародних економічних відносин країн світу.

МІТЮШКІНА Х. С.,
кандидат економічних наук, доцент,
завідувач кафедри раціонального природокористування
та охорони навколишнього середовища,
Маріупольський державний університет

ДИСПРОПОРЦІЇ РЕГІОНАЛЬНОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Економічне зростання є основою розвитку будь-якої країни, оскільки покращує добробут населення, створює умови для соціальної стабільності та посилює конкурентоспроможність країни на міжнародній арені. Дослідження економічного зростання дає можливість виявити основні фактори, що впливають на стійкість економіки, та розробити ефективні механізми подолання кризових явищ. Сучасна економіка України демонструє нестабільне зростання через низьку інвестиційну привабливість, високу залежність від імпорту енергоресурсів та низьку продуктивність праці. Наприклад, темпи зростання ВВП в останні роки становили лише 1-1,25%, що значно нижче середньосвітового рівня. Однак, аналіз статистичної інформації щодо динаміки ВВП з офіційних джерел дозволяє зробити висновки про поступове зростання основного макроекономічного показника. Помітне сповільнення темпів зростання спостерігається лише у 2014, 2020 та 2022 роках, що пов'язано з об'єктивними причинами (військова агресія 2014 та 2022 років та пандемія 2019 року). Така саме позитивна динаміка притаманна і другому показнику (доходи на душу населення). Хоча, слід зазначити, що офіційна статистика не оновлювалася з 2021 року, тому не можна стверджувати про продовження позитивної тенденції цього показника.

Однією з ключових проблем економічного розвитку будь-якої країни світу, і зокрема України, є диспропорції регіонального розвитку. Проблема нерівномірного розподілу ресурсів, основних виробничих фондів і промислового потенціалу призводять до суттєвих відмінностей у рівні розвитку територій країни (табл.1) [15].

Таблиця 1

Показники регіонального розвитку України за 2021р.

	ВРП, млн. грн.	%	Реалізована промислова продукція, млн. грн.	%	Реалізована с/г продукція, млн. грн.	%
Україна	5450849		3589379,0		552937,0	
Вінницька	173531	3,2%	90655,9	2,5%	39209,7	7,1%
Волинська	92535	1,7%	43489,0	1,2%	10986,4	2,0%
Дніпропетровська	582363	10,7%	670478,3	18,7%	29340,8	5,3%
Донецька	283326	5,2%	387869,5	10,8%	14215,7	2,6%
Житомирська	113919	2,1%	60899,0	1,7%	14784,3	2,7%
Закарпатська	75626	1,4%	28296,1	0,8%	1375,2	0,2%

Запорізька	228906	4,2%	301074,0	8,4%	21898,0	4,0%
Івано-Франківська	119680	2,2%	97484,3	2,7%	6865,9	1,2%
Київська	291519	5,3%	157978,3	4,4%	44814,6	8,1%
Кіровоградська	99564	1,8%	46697,9	1,3%	27145,4	4,9%
Луганська	52135	1,0%	24595,4	0,7%	10212,1	1,8%
Львівська	296182	5,4%	146990,3	4,1%	16195,8	2,9%
Миколаївська	124162	2,3%	83680,5	2,3%	19907,5	3,6%
Одеська	271669	5,0%	94699,0	2,6%	22588,0	4,1%
Полтавська	266694	4,9%	241570,8	6,7%	38365,0	6,9%
Рівненська	88859	1,6%	58566,0	1,6%	9986,7	1,8%
Сумська	105254	1,9%	61434,6	1,7%	29325,6	5,3%
Тернопільська	81485	1,5%	29882,0	0,8%	21838,7	3,9%
Харківська	319796	5,9%	231411,0	6,4%	30865,2	5,6%
Херсонська	88182	1,6%	40712,8	1,1%	19116,2	3,5%
Хмельницька	119876	2,2%	64357,5	1,8%	31886,2	5,8%
Черкаська	131154	2,4%	93617,4	2,6%	33899,5	6,1%
Чернівецька	54582	1,0%	19410,8	0,5%	2977,5	0,5%
Чернігівська	113474	2,1%	39512,7	1,1%	40556,2	7,3%
м.Київ	1276376	23,4%	474015,9	13,2%	14580,8	2,6%

Примітка: складено на основі (1)

Спроба проаналізувати регіональні диспропорції за даними 2021 року показала, що найбільший внесок в загальнонаціональний розвиток припадає на декілька з 24 областей, а саме: Дніпропетровська (10,7), Харківська (6,4), Львівська, Київська та Донецька (більш ніж 5% кожна). Традиційно високий показник має столиця, це може бути пов'язано з розміщенням філіалів найбільших компаній (як вітчизняних так і зарубіжних) та з розвитком інфраструктури як виробничої так і не виробничої.

Суттєві відмінності в територіальному поділі праці та галузевій спеціалізації регіонів країни відображується на показниках промислового виробництва та виробництва продукції сільськогосподарства. Відтак, традиційно індустрійні (переважно східні) райони країни акумулювали більшість промислового виробництва. Так, слід зазначити, що найбільші обсяги промислової продукції припадають на Донецьку, Дніпропетровську, Запорізьку, Полтавську та Харківську області. У виробництві сільськогосподарської продукції провідні позиції займають Вінницька, Київська, Полтавська, Чернігівська та Черкаська області.

Отже, сучасність вимагає формування нового соціально-економічного устрою, який має відповідати вимогам часу, а саме усувати всі нерівності, сприяти пропорційному розвитку територій, зокрема за рахунок впровадження інноваційних технологій та виробництв; які не потребують великої кількості ресурсів та чіткої прив'язки до основних баз їх розміщення.

Список використаних джерел:

1. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ukrstat.gov.ua/>